

Páll Gíslason
Kt. 180253 7699
Bollagörðum 6,
170 Seltjarnarnesi.

Samstarfsnefnd um stofnun
Miðhálandisþjóðgarðs
Umhverfisráðuneytinu,
Skuggasundi 3,
Reykjavík.

Umsögn um: **ÁHERSLUR NEFNDAR Í LAGAFRUMVÆRÐ OG UMFJÖLLUN UM FJÁRMÖGNUN..**

Með þessu bréfi vill undirritaður nýta sér rétt til að gefa umsögn um ofangreint skjal, sem kynnt er á Samráðsgátt stjórnvalda „[https://samradsgatt.island.is/oll-mal/\\$Cases/Details/?id=1512#advices](https://samradsgatt.island.is/oll-mal/$Cases/Details/?id=1512#advices)”, merkt: Mál nr. 253/2019 Birt: 11.10.2019.

Undirritaður fagnar því að nefndi birti áherslur sínar þannig að almenningi gefist tækifæri að fylgjast með starfi nefndarinnar, meta framvindu starfsins og setja inn umsagnir. Af orðalagi skjalsins má ráða að þetta sé upplegg að verklokaskjali og því mikilvægt að allt komi fram sem nefndin hefur hugsað sé að leggja fram í sínu lokaskjali og er hér með ítrekað að svo sé.

Hvað varðar áherslurnar sem slíkar, þá vill undirritaður koma eftirfarandi athugasemdum á framfæri:

- Á blaðsíðu 4 er sett fram tillaga að skiptingu í svæðisráð, skilgreind frá landfræðilegum forsendum. Síðar virðast þessi svæði skilgreind, bls 7, Rekstrarsvæði. Hér er vert að taka undir innsendar athugasemdir um að þessi skipting geti tæplega talist hentug né hafa skýra tilvísun í landfræðilegar forsendur. Má í því samhengi benda á að öll skilgreining svæði byggist á sveitarfélagsmörkum sem aðskilnaðarlínu. Í þessu samhengi er vert að benda á að nú um stundir er umrót í skipan sveitarfélaga og því varasamt að nota þá skiptingu alfarið. Mun raunsærra væri að skipta svæðinu eftir t.d. legu vatnsfalla og fjallgarða eða annarra náttúrulegra kennileita. Þannig má benda á að eflaust mætti hugleiða hvort Suðurlandshálendið ætti að skiptast í 3 svæði, annars vegar afmarkað af Þjórsá og hins vegar hvort svæðið austan Skeiðarársands ætti að tilheyra SA landi.
- Á blaðsíðu 4 er eins tilgreind hvernig skipan svæðisráða ætti að vera, það vekur bæði undrun og áhyggjur að rekstraraðilar á svæðinu virðist vera útilokaðir frá ákvarðanatöku varðandi umsýslu svæðisins, þrátt fyrir þá augljósu staðreynd að þessir aðilar hafa jafnan besta yfirsýn yfir daglega velferð þessara svæða auk þess að þeir hafa jafnan stærsta fjárhagslega hagsmuni af velferð og farsælli umsýslu viðkomandi svæðis. Þannig er lagt til að við verði bætt orðunum rekstraraðilar á svæðinu eða samtök þeirra.
- Það hefði verið hjálplegt ef betur hefði verið skýrt hvernig stjórn eigi að vera skipuð, en þar er bæði talað um formenn svæðisráða og síðan fulltrúa bænda, umhverfissamtaka og Ferðamálasamtaka. Hér er aftur bent á hagsmuni ferðaþjónustu og leigutaka.

- Í kafla Undir kaflanum hefðbundnar nýttjar hefði verið eðlilegt að fjalla einnig um útivist og ferðamennsku, enda eru það nýttjar sem eiga sér áratuga sögu og skila umtalsverðum arði í þjóðarbúið.
- Í kafla um þjónustumiðstöðvar, punkt 3 (bls 5), vekur enn og aftur undrun að ekki er minnst á rekstraraðila á svæðinu, sem byggja sinn rekstur á legusamningi um afnot af landi innan fyrirhugaðs þjóðgarðs og hafa þannig jafnan mjög góða staðbundna þekkingu og reynslu af rekstri á sínu svæði.
- Á blaðsíðu 6, neðst er fjallað um samstarfssamninga við meðal annars nýttjarréttarhafa, hér hefði verið heppilegra ef skýrt hefði verið við hvað er átt með orðinu „nýttjarréttarhafi“. Vísað er í næsta punkt að ofan.
- Í lok skjalsins er síðan umfjöllun um fjármál, þar sem fjallað er um eingreiðslu til verkefnisins við gildistöku friðlýsingarinnar. Þessir fjármunir verða þó að teljast mjög takmarkaðir ef litið er til fyrirætlana sem lesa má varðandi uppbyggingu þjónustumiðstöðva og að innan fárra ára þá þurfa stofnvegir og jafnvel fjölfarnir tengivegir á miðhálandinu að vera þannig útfærðir að þeir geti þjónað lögbundnu hlutverki þegar orkuskipti í samgöngum eru komin betur á veg. Ákjósanlegt hefi verið ef umfjölluninni hefði fylgt mat á þessum kostnaðaraliðum ásamt raunsæjum hugleiðingum um fjármögnun á rekstri hugsanlegs Miðhálandisþjóðgarðs til lengri tíma. Óhugsandi er fyrir þá sem ekki hafa þessi gögn, að taka afstöðu til þess hvort hugmyndir um stofnun Miðhálandisþjóðgarðs séu raunsæjar eða reksturinn geti orðið sjálfbær, hvorki í bráð eða lengd.

Að lokum vill undirritaður benda á að lagt hefur verið til að þau svæði sem lögð hafa verið utan virkjanamannvirki að standa utan þjóðgarðsins. Undirritaður telur þessar hugmyndir áhugaverðar og að samstarfsnefndin eigi að íhuga þær alvarlega og þá með þeirri viðbót að sama ætti að gilda um öll þau svæði á Miðhálandinu sem tilgreind eru í bið eða virkjanaflokk í Rammaáætlun. Minnt er á að Rammaáætlun var hugsuð sem sáttarferli hvað varðar landnýtingu svæða þar sem mögulegt gæti verið að vinna raforku og sjálfgefið að vænta þess að vinna miðhálandisnefndar takið mið af henni. Vísast í því samhengi í ummæli Orkumálastjóra sem véfengt hefur umboð til að binda landnýtingu á þessum svæðum á þann hátt sem tillögur samráðshópsins segja til um.

Það er von undirritaðs að umsögn þessi sé hjálpleg og nýtist í starfi nefndarinnar.

Virðingarfyllst,

Páll Gíslason
Páll Gíslason